

2010 YILI OCAK-EKİM DÖNEMİ TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 22,6 artışla 1 milyar 35 milyon dolara yükselmiştir.

Aynı dönemde Türkiye genel ihracatı ise % 11,4 oranında artarak 92,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

EN ÇOK DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2009 OCAK-EKİM	2010 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	196.111	271.760	38,6
ALMANYA	77.941	84.774	8,8
İTALYA	58.268	83.073	42,6
FRANSA	49.919	64.636	29,5
KAZAKİSTAN	33.325	42.783	28,4
IRAK	28.732	38.233	33,1
İNGİLTERE	27.563	37.223	35,0
UKRAYNA	10.486	29.548	181,8
İSPANYA	44.101	27.589	-37,4
S.ARABİSTAN	20.632	23.675	14,7
İLK 10 ÜLKEYE DERİ & DERİ ÜRN. İHRACATI	547.078	703.294	28,6
TOPLAM DERİ & DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	844.090	1.034.794	22,6

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde % 38,6 artışla 271,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Almanya'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 8,8 artışla 84,8 milyon doları bulmuştur.

İtalya'ya yapılan ihracat, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı ayına göre % 42,6 artarak 83,1 milyon dolara yükselmiştir.

Dördüncü büyük pazar Fransa'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 29,5 artışla 64,6 milyon dolara yükselmiştir.

Kazakistan'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı söz konusu dönemde % 28,4 artarak 42,8 milyon dolara ulaşmıştır.

6. büyük pazar Irak'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, bu dönemde % 33,1 artışla 38,2 milyon dolar olmuştur.

İngiltere'ye yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 35 artışla 37,2 milyon dolara yükselmiştir.

Son dönemin yükselen pazarı Ukrayna'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise, aynı dönemde % 181,8 artışla 29,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İspanya'ya yapılan ihracat, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 37,4 düşüşle 27,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

S. Arabistan'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, bu dönemde % 14,7 artışla 23,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın % 40,4'lük payıyla en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde % 10,8 artışla 418,5 milyon dolar olmuştur.

Ülke grupları açısından en yüksek artış oranı Diğer Asya ülke grubuna yapılan ihracatta yaşanmış olup, bu ülke grubuna yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde % 52,9 artışla 48,1 milyon dolara yükselirken, söz konusu ülke grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı da % 4,6'ya çıkmış bulunmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatında önemli pazarımız olan eski S.S.C.B. ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde % 42,3 artarak 364,5 milyon dolara yükselmiştir. Bu ülke grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı da % 35,2'ye çıkmış bulunmaktadır.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

2009-2010 OCAK-EKİM DÖNEMİ DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)									
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2009 EKİM	2010 EKİM	10/09 Değişim	2009 OCAK-EKİM	TOPLAM DERİDE % PAY	2010 OCAK-EKİM	TOPLAM DERİDE % PAY	10/09 Değişim
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	263	71	-73,0%	852	0,1	531	0,1	-37,7%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ TOPLAMI	9.969	12.167	22,0%	70.509	8,4	96.014	9,3	36,2%
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	4.844	10.110	108,7%	36.961	4,4	52.389	5,1	41,7%
	HAM / İŞLENMİŞ DERİ VE KÜRK TOPLAMI	15.076	22.348	48,2%	108.322	12,8	148.934	14,4	37,5%
4203.10	DERİ GİYİM TOPLAMI	19.597	22.375	14,2%	207.065	24,5	193.283	18,7	-6,7%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	15.636	38.791	148,1%	144.728	17,1	192.468	18,6	33,0%
	DERİ VE KÜRK GİYİM TOPLAMI	35.233	61.166	73,6%	351.793	41,7	385.751	37,3	9,7%
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	17.365	21.373	23,1%	128.117	15,2	151.861	14,7	18,5%
64	AYAKKABI TOPLAMI	28.341	39.288	38,6%	255.471	30,3	346.863	33,5	35,8%
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	96.421	144.380	49,7%	844.090	100,0	1.034.794	100,0	22,6%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ham deri ürün grubundan 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde 531 bin dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat % 37,7 oranında azalmıştır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubundan 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde 96 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 36,2 seviyesindedir. Bu ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 9,3 olarak kaydedilmiştir.

Ham ve işlenmiş kürk grubu ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde 52,4 milyon dolar olarak gerçekleşerek % 41,7 oranında artmış bulunmaktadır. Ham

ve işlenmiş kürk ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 5,1 olarak gerçekleşmiştir.

Ham / işlenmiş deri ve kürk gruplarının toplam ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde % 37,5 artışla 148,9 milyon dolara yükselmiştir. Ham / işlenmiş deri ve kürk ürün gruplarının toplam deri ihracatındaki payı ise % 14,4 olarak kaydedilmiştir.

Deri giyim ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 6,7 oranında azalarak 193,3 milyon dolar seviyesine gerilemiştir. Deri giyim ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 18,7'ye gerilemiştir.

Kürk giyim eşyası grubunda bu dönemde 192,5 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bu sonuçla 2009 yılının aynı dönemine göre % 33 oranında ihracat artışı meydana gelmiştir. Kürk giyim ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 18,6 olarak gerçekleşmiştir.

Deri giyim ve kürk giyim ürün grubundan gerçekleştirilen toplam ihracat ise, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 9,7 oranında artarak 385,8 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının toplam deri ihracatındaki payı ise % 37,3 olarak kaydedilmiştir.

Saraciye ürün grubundan 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde 151,9 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 18,5 seviyesindedir. Bu ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 14,7 olarak gerçekleşmiştir.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı ürünlerinde, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde 346,9 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 35,8 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 33,5 olarak gerçekleşmiştir.

Belli Başı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

EN ÇOK AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2009 OCAK-EKİM	2010 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	45.265	92.850	104,5
IRAK	26.126	36.231	38,7
S. ARABİSTAN	19.910	23.155	16,3
ALMANYA	12.041	15.659	30,1
FRANSA	7.709	13.489	75,0
TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	255.471	346.863	35,8

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ayakkabı ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde % 104,5 artışla 92,9 milyon dolara yükselmiştir.

Irak'a yapılan ayakkabı ihracatı, sözkonusu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 38,7 artışla 36,2 milyon dolara çıkmıştır.

S.Arabistan'a yapılan ayakkabı ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 16,3 oranında artarak 23,2 milyon dolara yükselmiştir.

Almanya'ya yapılan ayakkabı ihracatı 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 30,1 artışla 15,7 milyon dolar olarak kayda alınmıştır.

Fransa'ya yapılan ayakkabı ihracatı, bu dönemde % 75 artışla 13,5 milyon dolara yükselmiştir.

EN ÇOK DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER

Birim: 1.000 \$

ÜLKELER	2009 OCAK-EKİM	2010 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	40.177	42.143	4,9
ALMANYA	33.915	28.061	-17,3
FRANSA	21.961	26.137	19,0
İTALYA	14.879	17.610	18,4
İSPANYA	31.929	14.455	-54,7
TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	207.065	193.283	-6,7

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Deri giyim ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde % 4,9 artışla 42,1 milyon dolar olarak kayda alınmıştır.

Türkiye'den en fazla deri giyim ihraç edilen 2. pazar Almanya'ya yapılan ihracat, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 17,3 azalarak 28,1 milyon dolara düşmüştür.

Fransa'ya yapılan deri giyim ihracatı, bu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 19 artışla 26,1 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Dördüncü büyük pazar İtalya'ya yapılan deri giyim ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 18,4 artışla 17,6 milyon dolara yükselmiştir.

İspanya'ya yapılan deri giyim ihracatı, bu dönemde % 54,7 düşüşle 14,5 milyon dolara gerilemiştir.

EN ÇOK KÜRK GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER

Birim: 1.000 \$

ÜLKELER	2009 OCAK-EKİM	2010 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	84.700	104.790	23,7
KAZAKİSTAN	17.261	20.141	16,7
ALMANYA	9.380	13.515	44,1
UKRAYNA	1.048	12.433	1086,4
FRANSA	9.129	9.482	3,9
TOPLAM KÜRK GİYİM İHRACATI	144.728	192.468	33,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Kürk giyim ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde % 23,7 artışla 104,8 milyon dolara yükselmiştir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı olan Kazakistan'a yapılan ihracat, sözkonusu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 16,7 artarak 20,1 milyon dolara yükselmiştir.

Almanya'ya yapılan kürk giyim ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 44,1 artışla 13,5 milyon dolara çıkmıştır.

Ukrayna'ya yapılan kürk giyim ihracatı, aynı dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 1086,4 artışla 12,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Fransa'ya yapılan kürk giyim ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 3,9 artışla 9,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

EN ÇOK SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2009 OCAK-EKİM	2010 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
İTALYA	27.588	42.105	52,6
ALMANYA	17.760	19.870	11,9
İNGİLTERE	8.538	13.486	58,0
DANİMARKA	4.954	6.618	33,6
RUSYA FED.	4.570	6.615	44,8
TOPLAM SARACİYE İHRACATI	128.117	151.861	18,5

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde % 52,6 artışla 42,1 milyon dolara yükselmiştir.

Geleneksel pazarlarımızdan Almanya'ya yapılan saraciye ürünleri ihracatı, sözkonusu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 11,9 artarak 19,9 milyon dolar olarak kayda alınmıştır.

İngiltere'ye yapılan saraciye ürünleri ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 58 artışla 13,5 milyon dolara yükselmiştir.

Danimarka'ya yapılan saraciye ürünleri ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 33,6 artışla 6,6 milyon dolara yükselmiştir.

Rusya'ya yapılan saraciye ürünleri ihracatı, sözkonusu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 44,8 artışla 6,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

EN ÇOK YARI İŞLENMİŞ / BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2009 OCAK-EKİM	2010 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
HONG KONG	10.459	16.187	54,8
ÇİN HALK CUMH.	10.631	14.594	37,3
FRANSA	4.777	7.776	62,8
UKRAYNA	3.551	6.989	96,8
B. RUSYA	6.120	6.235	1,9
TOPLAM YARI İŞL. BİTMİŞ DERİ İHRACATI	70.509	96.014	36,2

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Hong Kong'a yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 54,8 artışla 16,2 milyon dolara yükselmiştir.

Çin'e yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 37,3 artışla 14,6 milyon dolara çıkmıştır.

Fransa'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, sözkonusu dönemde geçen yılın aynı dönemine göre % 62,8 artışla 7,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ukrayna'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı ise, bu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 96,8 artışla 7 milyon dolara çıkmıştır.

Beyaz Rusya'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 1,9 artışla 6,2 milyon dolara yükselmiştir.

BELLİ BAŞLI PAZAR ÜLKELERDEKİ EKONOMİK GELİŞMELER

Rusya

Deri ve deri ürünleri sektörü ile tekstil sektörünün en önemli ihracat pazarı olan Rusya ekonomisi 2010'un 2. çeyreğinde iyi bir performans göstererek geçen yılın aynı dönemine göre % 5,2 büyüme göstermiştir.

Öte yandan, 2010 yılı geneli için yapılan tahminlere göre, ülke ekonomisinin büyümesine paralel olarak tüketici harcamalarının da artması öngörülmektedir. Dünya Bankası Rus ekonomisinin 2010 yılında % 3,2 büyüyeceğini öngörürken, IMF de daha önceden % 3,6 olarak öngördüğü büyüme oranını % 4 olarak revize etmiş bulunmaktadır. Rusya Hükümeti de 2010 yılı genelinde % 3,6 büyüme öngörmektedir.

Bloomberg kaynaklı verilere göre perakende satışları ülke genelinde Eylül ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 4,7 artarken, aylık bazda ise Şubat ayından beri ilk defa gerileyerek bir önceki aya göre % 1,9 oranında düşmüştür. Perakende satışların 2010 yılı genelinde % 3,3 artması beklenmektedir.

Rusya genelinde işsizlik oranını Eylül ayı itibariyle % 6,6 seviyesine gerilemiş olmasındır.

Öte yandan, Rusya genelinde ortalama ücretlerin Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 5,1 artması önümüzdeki dönemde tüketici harcamalarının artacağına dair umut vermektedir. Ortalama haracanabilir gelir ise Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 1,5 artmış bulunmaktadır.

Rusya ekonomisinde son dönemde meydana gelen diğer bir gelişme de sanayi üretiminin Ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 7 artarken, Eylül ayında artış hızının % 6,2 olarak kaydedilmesidir. Bilindiği gibi, küresel krizden olumsuz etkilenen başlıca ülkeler arasında yer alan Rusya'da sanayi üretimi 2009 yılında % 14,9 gerilemişti.

Özellikle deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli olan Rusya ekonomisinin artan petrol fiyatlarının da yardımıyla önümüzdeki dönemde daha da toparlanarak iç talep ve tüketimin canlanması beklenirken, Temmuz ve Ağustos ayında devam eden aşırı sıcaklar ile orman yangınlarının ekonomiyi olumsuz etkilemesinden endişe edilmektedir.

Almanya

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarı olan Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi Almanya'nın GSYH'sinde, 2010 yılının ikinci çeyrek döneminde % 2,2 büyüme kaydedilmiştir. Eurostat verilerine göre Almanya ekonomisi

2010 yılı ikinci çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre ise % 3,7 büyümüş bulunmaktadır. Alman Federal İstatistik Ofisi'nden (Destatis) yapılan açıklamada, ülke ekonomisinin 1987'den bu yana en büyük çeyrek büyümesini kaydettiği belirtilirken, ikinci çeyrek büyümesinde ihracat ve yatırımlarla özel ve kamu harcamalarının etkili olduğu ifade edilmektedir.

Alman Federal İstatistik Bürosu (FSO) tarafından yapılan açıklamaya göre, ikinci çeyrekte ihracat ilk çeyreğe göre % 8,2, artarken yatırımlarda ise % 4,4 büyüme kaydedilmiştir. Aynı dönemde tüketici harcamaları % 0,6 artarken, hükümet harcamalarının % 0,4, inşaat harcamalarının % 5,2 ve ithalatın ise % 7 arttığı kaydedildi.

IMF verilerine göre Almanya ekonomisinin 2010 yılı genelinde % 1,5 büyümesi beklenmektedir.

Almanya'da sanayi üretiminde geçen yılın aynı dönemine göre 2010 yılı Temmuz ayında % 11,4, Ağustos ayında ise % 11,5 artış gerçekleşmiştir. Sanayi üretimi bir önceki aya göre ise, Temmuz ayında değişmezken, Ağustos ayında ise % 1,8 artmış bulunmaktadır.

Bu arada, yeni sanayi ürünleri siparişleri ise Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 32,8 artarken, bir önceki aya göre ise % 3,9 artış göstermiştir.

Öte yandan, ülke çapında perakende satışlar Ağustos ayında önceki aya göre % 0,2 azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre ise % 2,1 artış göstermiştir.

Eurostat verilerine göre ülkede işsizlik oranı 2010 yılı Ağustos ayında % 6,8 seviyesine gerilemiştir. Ülkede enflasyon oranı ise Eylül ayında % 1,3 seviyesinde kaydedilmiştir.

Öte yandan, Euro Bölgesi genelinde mevcut olan yüksek borç oranları önümüzdeki dönemde iki katı durgunluk riskini artırırken, İspanya, İtalya, Belçika gibi ülkelerde yaşanacak benzeri sorunların Alman ekonomisini de etkilemesi kaçınılmaz görünmektedir. Bu çerçevede, İngiltere ve İspanya'nın ardından, Almanya tarafından da bir tasarruf önlemleri paketi açıklanmıştır. Almanya'nın 2011'den itibaren uygulamaya koymayı tasarladığı bütçe açığını azaltmaya yönelik önlemler arasında gelir vergisi ve diğer vergi oranlarında artışa gidilmesi, 2014'e kadar kamuda çalışan sayısının 15 bin, ordu personelinin ise 40 bin kişi azaltılması yer almaktadır. Federal hükümet bu tedbirlerle 2014 yılına kadar 80 milyar euroluk ek kaynak yaratılmasını hedeflemektedir.

Alman ekonomisini olumsuz yönde etkileyen diğer bir gelişme de son dönemde euro'nun dolar karşısında değer kazanması sonucunda Alman ihracatçılarının rekabet gücünün olumsuz yönde etkilenmiş olmasıdır. Almanya ihracatının 2010 yılında % 16 artışla 1,3 trilyon dolara çıkması beklenirken,

euro'nun dolar karşısında değer kazanmaya devam etmesi durumunda bu hedefe ulaşılmasının zor olduğu belirtiliyor.

Hazırgiyim, tekstil, deri ve halı ihracat pazarlarımız içinde en üst sıralarda yer almasına karşılık 2009 yılında sektörlerimizin ihracatında düşüş yaşanan Almanya'da 2010 yılının ilk aylarında artış eğilimi başlamış olup yılın tamamında da tüketim ve talebin yavaş yavaş canlanmasına bağlı olarak artışın sürmesi beklenirken, diğer yandan sözkonusu tasarruf tedbirlerinin halkın alım gücü ve tüketimini negatif etkileyerek Almanya'nın ithalatını ve dolayısıyla önümüzdeki dönem Türkiye'nin Almanya'ya ihracatını olumsuz etkilemesi de sözkonusudur.

İtalya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve ihracat sektörlerimizin başlıca pazarlarından İtalya'nın GSYH'si 2010 yılının 2. çeyreğinde bir önceki çeyrek döneme göre % 0,5 büyürken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 1,3 büyümüş bulunmaktadır.

IMF verilerine göre İtalya ekonomisinin 2010 yılı genelinde % 1 büyümesi beklenmektedir.

İtalya'da sanayi üretimi geçen yılın aynı dönemine göre Temmuz ayında % 5,6 artarken, Ağustos ayında ise % 9,5 artış gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre sanayi üretiminde Temmuz ayında % 0,3 artış yaşanırken, Ağustos ayında ise % 1,6 artış kaydedilmiştir.

Ekonominin önemli göstergelerinden olan yeni sanayi ürünleri siparişleri Mayıs ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 28,3 artarken, bir önceki aya göre ise % 5,4 artış göstermiştir.

Ülke genelinde perakende satışlar, Temmuz ayında bir önceki aya göre % 0,1 azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise % 0,7 artış göstermiştir.

2010 yılının Ağustos ayı için açıklanan verilere göre ülkede işsizlik Temmuz ayına göre % 0,2 düşüş göstererek % 8,2 oranına gerilemiştir.

İtalyan hükümeti önümüzdeki iki yıl için bütçe açığında 24 milyar euroluk kesintiye gitme tasarısı üzerinde çalışmaktadır. Söz konusu tasarruf paketi benzer kesintiler yapılacağını açıklayan Yunanistan, İrlanda, Portekiz, İspanya, Almanya ve İngiltere'den sonra İtalya'da da gündeme oturmuştur.

Tasarruf paketine göre ülkede üç yıl boyunca kamuda çalışan personelin maaşları dondurulacak, yeni emeklilerin maaş ödemeleri 6 ay boyunca ertelenecek ve bölgesel-yerel yönetimlere yapılan fonlamalardan 13 milyar

euroluk kesintiye gidilecektir. Bakanlar, sekreterleri, milletvekilleri ve yüksek maaşlı kamu personelinin maaşlarında %10 oranında kesinti yapılacaktır.

İngiltere

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İngiltere'nin GSYH'si 2010 yılı 2. çeyrekte bir önceki çeyrek döneme göre % 1,2 oranında büyürken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 1,7 büyümüş bulunmaktadır.

IMF verilerine göre ise İngiltere ekonomisinin 2010 yılı genelinde % 1,3 büyümesi beklenmektedir.

Yeni sanayi ürünleri siparişleri Haziran ayında bir önceki aya göre % 2,6 azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 19,4 artmış bulunmaktadır.

İngiltere Perakende Konsorsiyumu (BRC) verilerine göre, İngiltere genelinde perakende satışlar Temmuz-Eylül döneminde 2009'un aynı dönemine göre % 2,5 artış gösterirken, yalnız Eylül ayında ise % 2,2 artmış bulunmaktadır.

Ülke genelinde inşaat endeksi Ağustos ayında bir önceki aya göre % 2,7 oranında artarken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 15,6 artmış bulunmaktadır.

Ülke genelinde tüketici fiyatları (TÜFE) Eylül ayında yıllık bazda % 3,1 oranında gerçekleşerek beklentilerin üstüne çıkmıştır.

İngiltere'de 2009 yılı sonunda % 7,7 olan işsizlik oranı, 2010 yılı Haziran ayında % 7,8'e ulaşmış bulunmaktadır. OECD'nin tahminine göre ülkede işsizlik oranı 2010 yılında %9,3'ü, 2011 yılında ise %9,5'i bulacaktır.

Güncel tahminlere göre ülke ekonomisinin 2010 yılında % 1,3 büyümesi beklenmekteyken, 2010 yılı tüketici harcamaları tahmini % 0,3 azalma yönündedir.

İngiltere'nin bütçe açığının 156 milyar sterline çıkması ve bu açığın gayri safi yurt içi hasılaya oranının %12'yi bulması üzerine İngiltere Maliye Bakanlığı kamu harcamalarında 6,2 milyar sterlin (yaklaşık 9 milyar dolar) kesinti yapılmasını öngörmüştür. Ek olarak, ülkede kamu hizmetlerinde ödemeler iki yıl boyunca dondurulacak olup, %17,5 olan katma değer vergisi Ocak 2011'den itibaren % 20'ye çıkarılacaktır.

İhracat sektörlerimiz açısından önemli bir pazar olmasına rağmen 2009 yılı genelinde kan kaybeden İngiltere ekonomisinin son aylarda toparlanarak iç talep ve tüketimin canlanmasına rağmen son dönemde ekonomik göstergelerde görülen durgunluk eğilimi nedeniyle, yılın ikinci yarısına dikkatle bakmayı gerektirmektedir.

Fransa

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden Fransa'nın GSYH'si 2010 yılı 2. çeyrekte bir önceki çeyrek döneme göre % 0,7 oranında büyürken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 1,7 büyümüş bulunmaktadır.

IMF verilerine göre Fransa ekonomisinin 2010 yılı genelinde % 1,4 büyümesi beklenirken, Fransa Maliye Bakanlığına göre, ülke ekonomisinin üçüncü ve dördüncü çeyrekte % 0,2 oranında büyümesi, yılın tamamında ise % 1,4 oranında büyümesi beklenmektedir.

Küresel krizden etkilenen ülkeler arasında yeralan Fransa ekonomisindeki gelişmeler son dönemde pozitif dönmemektedir. Nitekim, ülke genelinde sanayi üretimi 2010 yılı Ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 3,3 artarken, bir önceki aya göre ise değişmeyerek aynı kalmıştır.

Ekonominin önemli göstergelerinden olan yeni sanayi ürünleri siparişleri Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 19,4 artarken, bir önceki aya göre ise % 2,6 artış göstermiştir.

Ülke genelinde perakende satışlar, Ağustos ayında bir önceki aya göre % 0,8 azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise % 3,1 artış göstermiştir.

Fransa'da uzun süredir yükselmekte olan işsizlik oranı Ağustos ayında Temmuz ayına göre % 0,1 artarak % 10,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Mevcut verilere göre, tüketici harcamalarının 2010 yılında % 0,8 artması beklenmektedir.

Fransa, 2010 yılı Haziran ayı itibariyle Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın %7,5'i oranında bulunan bütçe açığını Avrupa Birliği'nin Maastricht kuralları gereğince 2013 yılına kadar % 3'ün altına indirmeyi hedeflemektedir. Fransız hükümetinin hazırladığı ekonomik önlemler paketiyle ülkede 2013 yılına kadar yaklaşık 100 milyar euroluk tasarruf öngörülmektedir. Hükümet bu doğrultuda 2011-2013 döneminde kamu çalışanlarından yaklaşık 100 bin kişi azaltmayı ve söz konusu dönemde bazı harcamaları dondurmaya tasarlanmaktadır.

ABD

Dünyanın en büyük ekonomisi ve önemli ihracat pazarlarımızdan ABD'nin 2. çeyrek dönem Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'sı (GSYH) bu yılın 2. çeyreğinde ilk döneme göre yavaşlayarak % 1,7 büyüme kaydetmiştir.

IMF verilerine göre ise ABD ekonomisinin 2010 yılı genelinde % 2,7 büyümesi beklenmektedir.

ABD genelinde perakende satışlar 2010 yılı Eylül ayında Ağustos ayına göre % 0,6 artarken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 7,3 yükselmiştir. 2010 Temmuz ayından Eylül ayına kadar olan 3 aylık dönemde perakende satışlarda ise bir önceki yılın aynı dönemine göre % 5,7 artış kaydetmiştir. Öte yandan, ülke genelinde Ocak-Eylül döneminde hazır giyim ve aksesuar perakende satışları ise geçen yılın aynı dönemine göre % 4,4 artmış bulunmaktadır.

Ağustos ayı verilerine göre ABD toplam mal ihracatı Temmuz ayına göre değişmeyerek 107,7 milyar dolar olarak gerçekleşirken, toplam mal ithalatı ise 3,9 milyar dolar artışla 166,7 milyar dolara yükselmiştir. Bu verilere göre mal bazında ABD dış ticaret açığı Ağustos ayında Temmuz ayına göre 3,9 milyar dolar artarak 59 milyar dolara yükselmiştir.

Ülkede enflasyon oranı Eylül ayında % 0,1 olarak kaydedilirken, yıllık bazda % 1,1 olarak gerçekleşmiştir. Ortalama hazır giyim fiyatları Eylül ayında % 0,6 azalırken, yıllık bazda ise % 1,2 düşmüş bulunmaktadır.

Öte yandan, ülke ekonomisinin en önemli sorunlarından işsizlik Eylül ayında Ağustos ayına göre değişmeyerek % 9,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Halen ülke genelinde 14,6 milyon kişinin işsiz olduğu tahmin edilmektedir.

Uzmanlara göre ABD ekonomisini yılın son çeyreğinde ciddi sorunlar beklemektedir. Bu sorunların başında düşük gerçekleşmesi beklenen büyüme oranı ile yüksek seyreden işsizlik oranı gelmektedir. Mevcut büyüme potansiyeliyle işsizlik oranının yakın dönemde ciddi bir düşüş göstermesi beklenmemektedir.

Hollanda

Avrupa Birliği'nin diğer ekonomilerinden Hollanda'nın GSYH'si 2010 yılı 2. çeyrekte bir önceki çeyrek döneme göre % 1 oranında artarken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise % 2,2 artmış bulunmaktadır.

Yeni sanayi ürünleri siparişleri Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 30,2 artarken, bir önceki aya göre ise % 8,9 artmış bulunmaktadır.

Ülke genelinde perakende satışlar 2010 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre % 0,7 azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 1,8 azalmıştır.

Ekonominin önemli göstergelerinden olan sanayi üretimi Ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 5,1 artarken, bir önceki aya göre ise % 0,5 artmış bulunmaktadır.

Avusturya'dan sonra AB'de en düşük işsizlik oranına sahip olan ülkede işsizlik oranı Ağustos ayında Temmuz ayına göre % 0,1 artarak % 4,5 olarak gerçekleşmiştir.

İspanya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İspanya'nın GSYH'si 2010 yılı 2. çeyrekte bir önceki çeyrek döneme göre % 0,2 oranında artarken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise % 0,1 gerilemiştir.

Ülkede yeni sanayi ürünleri siparişleri Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 13,4 artarken, bir önceki aya göre ise % 0,3 artmıştır.

Ülke genelinde perakende satışlar Ağustos ayında bir önceki aya göre % 1,1 artarken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 4,6 azalmış bulunmaktadır.

2009 yılı sonunda resmi rakamlara göre % 19 seviyesinde olan işsizlik oranı Ağustos ayında % 20,5'e yükselmiştir.

Ekonominin önemli göstergelerinden olan sanayi üretimi Ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 1,4 artarken, bir önceki aya göre ise % 0,7 artış göstermiştir.

IMF verilerine göre İspanya ekonomisinin 2010 yılı genelinde % 0,6 küçülmesi beklenmektedir.

Öte yandan, rekor bütçe açığı sorunuyla karşı karşıya olan İspanya Hükümeti hazırladığı tasarruf paketi ile GSYH'ye oranı % 11,2 olan bütçe açığını 2013 yılına kadar % 3'e çekmeyi hedeflemektedir.

Irak

Irak ekonomisi 2009 yılında küresel krize rağmen %4,3 büyümüştür. IMF'nin 2010 büyüme tahmini % 7,3 olarak yukarı revize edilmiştir. IMF Irak ekonomisinin 2011 yılında ise daha iyi bir performans göstererek % 7,9 büyüyeceğini öngörmektedir.

Ülkenin dışsattımının hemen hemen tamamını% 95'ini oluşturan petrol ihracatı, gerileyen petrol fiyatlarına paralel olarak 2009 yılında 39 milyar doların altına gerilemiş bulunmaktadır. IMF'ye göre, Irak'ın mali durumu 2009'da daralan petrol gelirleri yüzünden bozulma gösterirken, ülke ekonomisinin 2010 yılında ekonomide göstereceği performans, petrol fiyatlarındaki artışın devamına bağlıdır. İhracatının büyük kısmı petrolden oluşan ülkenin 2010 yılında petrol fiyatlarının artışıyla önemli ölçüde toparlanması beklenmektedir.

Irak sanayi üretiminin 2009 yılında % 3,4 büyüdüğü tahmin edilmektedir.

Ülkede 2009 yılı enflasyonu %6,9, IMF 2010 yılı tahmini ise % 5,1 düzeyindedir.

2009 yılı verilerine dayanarak ülkenin GSYH'si 112 milyar dolar olarak hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir ise 3,600 dolar seviyesinde bulunmaktadır. 30 milyona yakın nüfusu ve gelecekte artması beklenen petrol gelirleri sayesinde alım gücünün de artması beklenen Irak'ta başta güvenlik ve işsizlik olmak üzere halen ciddi sorunlar mevcuttur ve ülke nüfusunun % 25'i yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Bunlara rağmen özellikle ayakkabı, halı ve konfeksiyon sektörlerimiz için gittikçe büyüyen pazar haline gelen Irak'ın önemi ihracat sektörlerimiz açısından giderek daha da artmaktadır.

Suudi Arabistan

Özellikle halı ve deri ürünleri açısından önemli pazarlar arasında yer alan Suudi Arabistan 2008 yılında petrol fiyatlarında meydana gelen büyük artışlarla ekonomisinde büyük gelişmeler kaydetmişti. Ancak 2008 yılının son çeyreğinden itibaren küresel ölçekte etkisini hissettiren küresel krizle birlikte petrol fiyatlarında büyük düşüşler olmuş ve Suudi Arabistan gibi ekonomisi petrol ihracatına dayalı ülkeler bundan etkilenmişlerdi.

2009 yılı verilerine dayanarak ülkenin GSYH'si 592,9 milyar dolar olarak hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir ise 23,800 dolar seviyesinde bulunmaktadır

Bütçe gelirlerinin % 45'ini, GSYH'nın da % 55'ini, toplam ihracatın ise % 90'ını petrol gelirlerinin oluşturduğu ülkede, son dönemde petrol fiyatlarındaki toparlanma ile birlikte ekonomide olumlu gelişmeler beklenmektedir.

IMF tarafından yapılan projeksiyonlar doğrultusunda Suudi Arabistan'ın 2010 yılında % 3,7 oranında büyürken, 2011 yılında % 4 büyüyeceği öngörülmektedir.

Suudi Arabistan'da krallık, nüfusun artması ve 2009'da % 10,5'e çıkan işsizlik oranının yükselişte olması nedeniyle eleştirilmektedir. Ülke yönetimine istihdam yaratması ve konut inşa etmesi konusunda baskılar bulunmaktadır.

Ekonomi büyük oranda devlet kontrolünde olup, özel sektörün GSYH içindeki payı ancak % 40 seviyesindedir. Nüfusun üçte ikisinin 30 yaşın altında olduğu ülkede hükümet, eğitim sisteminin iş becerisinden uzak olması ve yerli şirketlerin düşük ücretli yabancı işçileri tercih etmesi nedeniyle genç nüfusa istihdam alanları oluşturmada zorlanmaktadır.

Ülke genelinde tüketici fiyatlarının 2010 yılında % 5 artması beklenirken, 2011 yılı için öngörülen artış oranı ise % 5'tir. Mayıs ayında ise enflasyon yıllık bazda son bir yılın en yüksek düzeyi olan %5,4'e ulaşmıştır.

DTÖ verilerine göre Suudi Arabistan'ın ithalatı 2009 yılında 95,6 milyar dolar gerçekleşerek bir yıl öncesine göre %17 azalmışken, 2010 yılı 1. çeyrek dönemde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 6,5 artmış bulunmaktadır.

Öte yandan, uluslararası bir danışmanlık kuruluşunun hazırladığı rapora göre Suudi Arabistan'da kişi başına tüketici harcamasının 2013 yılına dek % 24 artarak 5,246 dolar seviyesine yükselmesi beklenirken, 2009 yılında 75 milyar dolar seviyesinde olan perakende satış hacminin de 2010 yılında ciddi artış göstereceği öngörülmektedir.

Suudi Arabistan Krallığı'nca 2010 yılında bütçe açığının 70 milyar riyale yükseleceği tahmin edilmekle beraber, ülkede yatırım harcamalarının arttığı gözlenmektedir. Nitekim Suudi Arabistan'da önümüzdeki 5 yıl içerisinde ekonomiyi güçlendirmek üzere harcanması öngörülen 385 milyar doların 70 milyar doları 2010 için ayrılmıştır.

Suudi Arabistan Haber Ajansı'na göre Suudi Arabistan Bakanlar Konseyi'nin Ağustos ayında onayladığı beş yıllık kalkınma planı tutar olarak daha önceki beş yıllık plana göre % 67 daha fazladır.

Ekonomistler planlanan harcamanın ekonomideki büyüme tahminlerini desteklediğini, hükümet yatırımlarının artmasıyla petrol dışı gayri safi yurtiçi hasılanın 2010 yılında %4,6, gelecek beş yıllık dönemde ise % 4 ve %5 arasında büyüyeceğini öngörmektedir. Öte yandan, söz konusu yatırım programının ülkede enflasyonist baskıyı artıracığı, Suudi Arabistan'ın bölge ülkeleri arasında en yüksek enflasyon seviyesini göreceği de beklentiler arasında yer almaktadır.

Romanya

Avrupa Birliği'nin yeni üyelerinden Romanya'nın GSYH'si 2010 yılı 2. çeyrekte bir önceki çeyrek döneme göre % 0,3 oranında büyürken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 1,5 oranında daralmıştır.

Ülke genelinde perakende satışlar 2010 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre % 5,2 artarken, geçtiğimiz yılın aynı ayına göre % 2,6 azalmış bulunmaktadır.

Romanya ekonomisinin önemli göstergelerinden ve halı ile ev tekstili ihracatımızı yakından ilgilendiren inşaat endeksi, Ağustos ayında bir önceki aya göre % 1,3 azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise % 20,4 azalmış bulunmaktadır.

Ülkede yeni sanayi ürünleri siparişleri Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 34,6 artarken, bir önceki aya göre ise % 5,5 artmış

bulunmaktadır. Sanayi üretimi Ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,9 artarken, bir önceki aya göre ise % 0,1 artış göstermiştir.

Kazakistan

Deri ve deri ürünleri açısından önemli pazarlar arasında yer alan Kazakistan ekonomisi büyük oranda petrol ve doğalgaz ihracatına bağımlı olup, ekonomideki performansı petrol fiyatlarına paralel gelişmektedir. 2009 yılında 41 milyar dolar düzeyinde gerçekleşen ülke ihracatının % 59'u petrol ve petrol ürünlerinden oluşmaktadır. 2008 yılında hızlı artan petrol fiyatları sayesinde iyi bir performans gösteren Kazakistan ekonomisi 2009 yılında petrol fiyatlarının gerilemesinden olumsuz etkilenmiştir.

BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) İstatistik Komitesi verilerine göre Kazakistan, 2009 yılında % 1,2 büyürken, 2010 yılının ilk altı aylık döneminde Gayri Safi Yurt İçi Hasılasını (GSYİH) % 8 oranında artırarak bölge ülkeleri arasında lider konumuna gelmiştir. Yılın ilk üç ayında ise büyüme oranı açısından bölgede beşinci sırada yer almıştır. Öte yandan, Kazakistan Sanayi ve Yeni Teknolojiler Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada ülkede sanayi üretiminin 2010 yılında %10 büyümesinin öngörüldüğü bildirilmiştir.

2009 yılı verilerine dayanarak ülkenin GSYH'si 177,8 milyar dolar olarak hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir ise 11,400 dolar seviyesinde bulunmaktadır

IMF tarafından yapılan son projeksiyonlar doğrultusunda Kazakistan'ın 2010 yılında % 4 oranında büyümesi öngörülmektedir. Ülkede enflasyon oranının 2009 yılında gerçekleşen %7,5 düzeyini koruyacağı tahmin edilmektedir. Artan petrol üretiminin sonucu olarak sanayi üretiminin de 2010 yılı toplamında % 7,5 artması beklenmektedir.

DTÖ verilerine göre Kazakistan'ın mal ithalatı 2009 yılında % 20 artarken, 2010 yılı ilk çeyreğinde ise %10,5 düşüş olmuştur.

İran

Özellikle tekstil ve hammaddeleri ihracatımızda başlıca pazarlardan olan ve bölge ülkelerine yapılan ihracatlarda da önemli transit geçiş noktası olan İran, son dönemde sıkıntılı bir süreçten geçmektedir. BM yaptırımlarının yanı sıra ABD tarafından ek yaptırımlara maruz kalan ülke ekonomisi, büyük oranda petrol ihracatına bağımlıdır.

Küresel krize rağmen ülke ekonomisinin 2009 yılında % 1,5 oranında büyüdüğü tahmin edilirken, satın alma paritesine göre ülkede kişi başına milli gelir ise 11,700 dolar seviyesinde tahmin edilmektedir. IMF, İran ekonomisinin 2010 yılında % 1,6 büyüyeceğini öngörürken, son dönemde sıkılaştırılan uluslararası yaptırımların ekonomik büyümeyi olumsuz etkilemesi

beklenmektedir. Ülke genelinde enflasyon oranı Haziran 2010 itibariyle % 9,4 seviyesinde gerçekleşirken, İran resmi rakamlarına göre işsizlik oranı % 15 düzeyindedir.

Uluslararası yaptırımlara rağmen İran 2009 yılında, büyük kısmı petrol ve doğalgaz ihracatı olmak üzere, 70,2 milyar dolar ihracat yaparken, 57,2 milyar dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Ülke ihracatında en önemli partnerler Çin, Japonya ve Hindistan olarak sıralanırken, başlıca ithalat partnerleri ise BAE, Çin ve Almanya'dır.

İran ekonomisinin başlıca yapısal unsurları; büyük işletmeler üzerindeki devlet mülkiyeti, petrole dayalı endüstriyel gelişim, kırsal bölgelerde yoğunlaşan tarımsal üretim ve küçük-ölçekli imalathaneler şeklindeki özel sektör faaliyetleridir. Hizmetler sektörü uzun dönemde en fazla büyüyen sektördür.

Öte yandan, son dönemde ABD tarafından sıkılaştırılan uluslararası yaptırımlarla boğuşan İran hükümeti, devletin akaryakıt, su, ekmek, şeker, süt v.b. gibi temel ihtiyaç maddelerinde halka sağlamış olduğu sübvansiyonların azaltılmasına karar verdi. Yeni düzenlemeye göre temel ihtiyaç maddelerindeki devlet destekli indirimleri peyder pey kaldırılarak 2015 yılında reel piyasa fiyatlarına geçilmesi hedefleniyor.

Tarihi İpek Yolu sayesinde eski çağlardan bu yana Avrupa ve Asya'nın kesişme noktasında yer alan İran; 75 milyonu aşan genç nüfusu, zengin doğal kaynakları, Türkiye'ye coğrafi ve kültürel yakınlığı sebebiyle önemli fırsatlar sunmakla birlikte katı bir ithalat rejimine sahip olması nedeniyle, ihracatçılarımız açısından verimli ama zor bir pazar olarak nitelendirilmektedir.

Üretimde ve Kapasite Kullanımında Meydana Gelen Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Sanayi Üretim İndeksi'ne göre, 2010 yılı Eylül ayında, geçen yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi % 7,1 artış gösterirken, Ağustos ayına göre ise % 0,4 artmış bulunmaktadır.

Diğer yandan, T.C. Merkez Bankası'nın Aylık İmalat Sanayinin Eğilim Anketi'ne göre, 2010 yılının Ekim ayı itibarıyla deri ve deri mamulleri sektöründe kapasite kullanım oranının % 69,5 olduğu görülmektedir. 2009 yılının Eylül ayında deri ve deri mamulleri sanayinde kapasite kullanım oranı % 58,9 seviyesindeydi. Böylelikle, Eylül ayında deri ve deri mamulleri sanayinde kapasite kullanım oranı, geçen yılın aynı ayına göre % 10,6 oranında artmış bulunmaktadır.

***İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi***

TÜRKİYE DERİ VE DERİ MAMULLERİ İHRACATI

EKİM 2010

	2009 EKİM 1000 \$	2010 EKİM 1000 \$	DEĞİŞİM %	2009 OCAK-EKİM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2010 OCAK-EKİM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %	
AB ÜLKELERİ (15)	ALMANYA	10.274	11.036	7,4	77.941	9,2	84.774	8,2	8,8
	AVUSTURYA	765	899	17,5	7.862	0,9	7.615	0,7	-3,1
	BELÇİKA	767	663	-13,7	8.441	1,0	9.021	0,9	6,9
	DANİMARKA	2.237	1.697	-24,1	11.386	1,3	11.242	1,1	-1,3
	FINLANDIYA	72	765	962,5	1.032	0,1	2.584	0,2	150,4
	FRANSA	3.411	7.006	105,4	49.919	5,9	64.536	6,2	29,5
	HOLLANDA	1.782	1.586	-11,0	23.731	2,8	20.344	2,0	-14,3
	İNGİLTERE	4.188	7.442	78,6	27.563	3,3	37.223	3,6	35,0
	İRLANDA	11	2	-81,8	80	0,0	431	0,0	438,8
	İSPANYA	3.636	3.825	5,2	44.101	5,2	27.589	2,7	-37,4
	İSVEÇ	203	74	-63,5	1.520	0,2	1.508	0,1	-0,8
	İTALYA	5.680	9.801	72,6	58.268	6,9	83.073	8,0	42,6
	LÜKSEMBURG	2	0	0,0	14	0,0	89	0,0	535,7
	PORTEKİZ	128	326	154,7	1.346	0,2	2.135	0,2	58,6
	YUNANİSTAN	2.381	1.286	-46,0	15.884	1,9	10.949	1,1	-31,1
	AB(15) ÜLKELERİ TOPLAMI	35.507	46.398	30,7	329.088	39,0	363.213	35,1	10,4
YENİ AB ÜLKELERİ (12)	BULGARİSTAN	817	1.920	135,01	10.649	1,3	14.424	1,4	35,4
	ÇEK CUMHURİYETİ	472	125	-73,5	2.896	0,3	2.138	0,2	-26,2
	ESTONYA	386	179	-53,6	2.098	0,2	1.719	0,2	-18,1
	DİĞER BÖLGELER	10	0	-100,0	21	0,0	0	0,0	-100,0
	LETONYA	38	178	368,4	219	0,0	869	0,1	286,8
	LİTVANYA	309	799	159,6	2.971	0,4	2.609	0,3	-12,2
	MACARİSTAN	899	348	-61,3	6.919	0,8	8.100	0,8	17,1
	MALTA	5	2	-60,0	97	0,0	83	0,0	-14,4
	POLONYA	459	503	9,6	5.249	0,6	5.835	0,6	11,2
	ROMANYA	1.746	1.597	-8,5	15.268	1,8	17.037	1,6	11,6
	SLOVAK CUMH.	110	130	18,2	942	0,1	1.862	0,2	97,7
	SLOVENYA	97	8	-91,8	1.175	0,1	575	0,1	-51,1
YENİ AB TOPLAMI	5.348	6.789	8,2	48.504	5,7	55.251	5,3	13,9	
AB ÜLKELERİ (27)	AB (27) TOPLAMI (1)	40.855	52.187	27,7	377.592	44,7	418.464	40,4	10,8
DİĞER OECD ÜLKELERİ	ABD	2.742	2.539	-7,4	16.787	2,0	16.729	1,6	-0,3
	AVUSTRALYA	14	116	728,6	339	0,0	663	0,1	95,6
	G.KÖRE	637	554	-13,0	3.997	0,5	4.594	0,4	14,9
	İSVİÇRE	356	575	61,5	9.054	1,1	8.952	0,9	-1,1
	İZLANDA	61	0	-100,0	88	0,0	76	0,0	-13,6
	JAPONYA	398	434	9,0	4.310	0,5	4.169	0,4	-3,3
	KANADA	414	289	-30,2	3.193	0,4	2.429	0,2	-23,9
	MEKSİKA	532	25	-95,3	2.923	0,3	368	0,0	-87,8
	NORVEÇ	186	33	-82,3	700	0,1	666	0,1	-4,9
	Y.ZELANDA	1	0	0,0	115	0,0	60	0,0	-47,8
	DİĞER OECD TOPLAMI (2)	5.341	4.565	-14,5	41.506	4,9	38.696	3,7	-6,8
DİĞER AVRUPA ÜLKELERİ	ARNAVUTLUK	579	507	-12,4	3.194	0,4	3.540	0,3	10,8
	BOSNA-HERSEK	529	448	-15,3	2.986	0,4	3.137	0,3	5,1
	K.KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ	677	934	38,0	4.624	0,5	6.800	0,7	47,1
	MAKEDONYA	585	702	20,0	3.931	0,5	3.631	0,4	-7,6
	SİRBİSTAN	474	469	-1,1	3.351	0,4	2.879	0,3	-14,1
DİĞER AVRUPA ÜLKELERİ TOPLAMI (3)	2.844	3.060	7,6	18.086	2,1	19.987	1,9	10,5	
ESKİ S.S.C.B.	AZERBAJCAN	390	204	-47,7	3.864	0,5	5.497	0,5	42,3
	BEYAZ RUSYA	813	666	-18,1	7.307	0,9	7.925	0,8	8,5
	KAZAKİSTAN	2.864	7.915	176,4	33.325	3,9	42.783	4,1	28,4
	ÖZBEKİSTAN	47	228	385,1	1.462	0,2	1.548	0,1	5,9
	RUSYA FEDERASYONU	23.580	40.184	70,4	196.111	23,2	271.760	26,3	36,6
	TÜRKİMENİSTAN	279	1.174	320,8	3.589	0,4	5.462	0,5	52,2
	UKRAYNA	2.011	6.586	327,0	10.486	1,2	29.548	2,9	181,8
ESKİ S.S.C.B TOPLAMI (4)	29.984	58.957	96,6	256.144	30,3	364.523	35,2	42,3	
ORTADOĞU ÜLKELERİ	İRAK	3.366	4.958	47,3	28.732	3,4	38.233	3,7	33,1
	İRAN	339	302	-10,9	2.880	0,3	2.006	0,2	-30,3
	İSRAİL	582	978	68,0	6.529	0,8	7.323	0,7	12,2
	KUVEYT	64	66	3,1	1.038	0,1	938	0,1	-9,6
	S.ARABİSTAN	2.025	2.334	15,3	20.632	2,4	23.675	2,3	14,7
	SURİYE	451	400	-11,3	2.016	0,2	2.558	0,2	26,9
	ÜRDÜN	162	257	58,6	1.293	0,2	1.418	0,1	9,7
	YEMEN	0	0	0,0	7	0,0	129	0,0	1742,9
	BAE	656	963	46,8	4.495	0,5	6.586	0,6	46,5
	ORTADOĞU TOPLAMI (5)	7.645	10.258	34,2	67.622	8,0	82.866	8,0	22,5
AFRİKA ÜLKELERİ	KUZEY AFRİKA ÜLKELERİ								
	CEZAYİR	981	211	-78,5	2.678	0,3	1.695	0,2	-36,7
	FAS	61	266	336,1	602	0,1	1.157	0,1	92,2
	LIBYA	120	72	-40,0	2.266	0,3	2.230	0,2	-1,6
	MİSİR	636	561	-11,8	4.311	0,5	7.524	0,7	74,5
	TUNİS	190	800	321,1	1.364	0,2	3.248	0,3	138,1
KUZEY AFRİKA TOPLAMI	1.988	1.910	-3,9	11.221	1,3	15.854	1,5	41,3	
G.AFRİKA CUMH.	82	209	154,9	555	0,1	924	0,1	66,5	
AFRİKA TOPLAMI (6)	2.070	2.119	2,4	11.776	1,4	16.778	1,6	42,5	
DİĞER ASYA ÜLKELERİ	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.570	1.995	27,1	12.712	1,5	18.717	1,8	47,2
	ENDONEZYA	5	52	940,0	152	0,0	745	0,1	390,1
	HİNDİSTAN	101	75	-25,7	588	0,1	1.586	0,2	179,2
	HONG KONG	1.672	2.677	43,0	14.647	1,7	23.607	2,3	61,2
	MALEZYA	3	5	66,7	63	0,0	54	0,0	-14,3
	SİNGAPUR	15	120	700,0	289	0,0	482	0,0	86,1
	TAYLAND	89	57	-36,0	328	0,0	468	0,0	42,7
	TAYVAN	15	67	346,7	778	0,1	672	0,1	-13,6
	GÜNEY VE DOĞU ASYA ÜLKELERİ TOPLAMI	3.670	5.049	37,6	29.607	3,5	46.331	4,5	57,0
	AFGANİSTAN	0	1	0,0	119	0,0	122	0,0	2,5
BANGLADEŞ	92	238	158,7	781	0,1	1.002	0,1	28,3	
PAKİSTAN	124	95	-23,4	1.052	0,1	667	0,1	-37,5	
DİĞER ASYA ÜLKELERİ TOPLAMI (7)	3.886	5.383	38,5	31.459	3,7	48.112	4,6	52,9	
TOPLAM DERİ İHRACATI	(1)+(2)+(3)+(4)+(5)+(6)+(7) TOPLAMI	92.625	136.529	47,4	804.185	95,3	989.426	95,6	23,0
	DİĞER ÜLKELER VE S. BÖLGELER	3.796	7.851	106,8	39.905	4,7	45.368	4,4	13,7
	TOPLAM DERİ İHRACATI	96.421	144.380	49,7	844.090	100	1.034.794	100	22,6

İTKİB AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ
KAYNAK: İHRACAT-NET Bilgi Sistemi